

Stanovisko Etické rady 1. lékařské fakulty k podnětu děkana č. 1/2021

Řešená otázka:

- 1) *Posouzení informací o nevhodném chování, jeho míře a etiky jednání P.V. označeného jako osoba, která se takového jednání dopustila.*
- 2) *Obecná doporučení a návrh systémových opatření, jež by na fakultě měla být v souvislosti se sexuální obtěžováním realizována.*

ER zasedala ve věci posouzení podnětu opakovaně, na zasedáních 16.12.2021, 6.1.2022 a 25.1.2022.

K otázce č. 1)

Dotčená osoba: P.V.

Výchozí materiály:

- 1) podnět D.P. předložený děkanovi 1.LF
- 2) pozitivní výsledky anonymního dotazníkového šetření D.P. uskutečněného mezi studenty 1.LF – 7x pod č. 1 – 8 (chybí záznam č. 5)
- 3) elektronická korespondence mezi D.P. a P.V. z 22. a 23.11. 2021
- 4) osobní vysvětlení P.V. na jednání 6.1.2022
- 5) osobní vysvětlení D.P. na jednání 6.1.2022
- 6) osobní vysvětlení 2 studentek, které do šetření uvedeného pod č. 2) uvedly pozitivní výsledek, přednesené před dvěma pověřenými členkami ER
- 7) písemné vyjádření P.V. adresované Etické radě k věci ze 7.1.2022
- 8) stanovisko přednosty pracoviště, na něž je P.V přidělen k výkonu práce ze dne

Závěr ER: P.V. se dopustil nehodného chování, které nebylo v souladu:

- 1) s Etickým kodexem UK zejména čl. 7, když člen akademické obce „ctí mravní principy a zásady, dodržuje tento kodex a základní pravidla slušného chování“ a čl. 8 „respektuje lidská práva a základní svobody, mezi nimiž na předních místech stojí právo na ... nedotknutelnost osoby a jejího soukromí, právo na zachování lidské důstojnosti ...“, když
 - nejméně v jednom případě jednal se studentkou způsobem nezachovávajícím lidskou důstojnost, konkrétně když ji vyzýval k vyhatání tuberculi pubici, tedy bodu umístěného ve významně intimním prostoru člověka,
 - využil osobních údajů studentů v SIS za účelem jejich kontaktování nebo sdělování dalších údajů o nich - např. v e-mailu z 23.11.2021 adresátu D.P uvádí „v SISu jsem zjistil, že opravdu existujete, a že ve Vašem kruhu je také moje bývalá studentka“.
- 2) s Etickým kodexem 1. LF UK zejména čl. 6 Učitel bude zachovávat důvěrnost informací získaných o studentech během výuky či výcviku., když dne 22.11.2021 e-mailem kontaktoval oznamovatele D.P. a sděloval informace o jiné studentce fakulty.

K otázce č. 2)

ER konstatovala, že vzhledem k tomu, jak široce lze definovat pojem sexuální obtěžování a poznatkům, které zazněly v rámci vyjádření konkrétních osob i z osobních poznatků členů rady, se pravděpodobně na fakultě jedná o problém obecně pojmenovatelný jako obtěžující chování. Lze dovozovat, že jsou na fakultě pracoviště, která mají lepší a horší pověst mezi studenty.

Jako specifické vnímá rada zejména charakter studia - medicína, které s sebou ze své podstaty nese jak zvýšenou toleranci k některým prvkům lidské intimity, tak s tím související zvýšenou potřebu vzájemného respektu. Přitom vidí jako stejně závažné jednání na úrovni fyzického kontaktu a slovní projevy.

ER navrhuje děkanovi jak obecnější, tak i konkrétní podoby možných opatření. Rada považuje za nutné volit taková řešení, která budou působit preventivně a přispějí k udržení dobrého jména 1.LF UK. S přihlédnutím k takto nastaveným cílům navrhuje ER děkanovi jako možná opatření:

- oslovení studentů v rámci „okénka děkana“ a akademických pracovníků prostřednictvím přednostů
- posilovat a soustavně zdůrazňovat potřebu vzájemné úcty a respektu na akademické půdě s tím, že vybočení z korektních mezí zahrnuje jak úroveň fyzického kontaktu, tak slovní projevy
- osvěžit existující pravidla – Statut UK, Etické kodexy UK i 1. LF UK včetně příloh, nakládání s osobními především v rámci SIS,
- nezaměřovat se výhradně na kritiku negativních příkladů, ale naopak si brát za příklad pracoviště s pozitivním přístupem,
- zdůraznit, že v našem akademickém prostředí jsou naprosto vyloučeny „mimo výukové“ osobní vztahy mezi pedagogem a studentem v průběhu reálného aktivního pedagogického procesu na daném pracovišti a i po ukončení aktivního pedagogického procesu jsou nadále vysoce senzitivní.
- na www stránky fakulty – zdůraznit význam stávajících možností hodnotit anonymně výuku i jednotlivé pedagogy a touto cestou sdělit své poznatky, které vedení fakulty vždy vyhodnocuje
- zdůraznit význam a funkci ročníkových a kruhových zástupců,
- poukázat na možnost využití služeb psychologické poradny UK
- pro studenty prvních ročníků - v Dobronicích zařadit přehledovou seznamovací přednášku s informací, že respektující prostředí a vztahy je prioritou vedení fakulty a dále jak posilovat a kultivovat respektující přístup a jak na případně nevhodné chování reagovat a o něm informovat vedení fakulty
- VP se zaměřením na kultivaci medicínské profesionality, komunikační dovednosti, posilování odolnosti (resilience), řešení krizových situací, prevenci syndromu vyhoření apod., který zájemcům umožní rozvíjení soft skills a trénink pro využití v praxi
- možnost kontaktovat v krizových situacích ombudsmana UK, jehož ustanovení se očekává během krátké doby.

Stanovisko přijato na zasedání ER 25.1.2022

za správnost: prof. MUDr. Jiří Raboch, DrSc., předseda Etické rady